

ΕΘΝΟΣ

Ο ΤΟΠΟΣ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΑΝΑΔΩΝ ΤΟΥΣ

της Σούλας

Στο τέλος της ταινίας *Without you I'm nothing* η πρωταγωνίστρια Σάρα Μπερνάρ τυλίγεται με μια αμερικάνικη σημαία. Με αυτόν τον τρόπο εκθέτει το σώμα της ως εθνικό σώμα, δίνοντας μια παράσταση θηλυκότητας και γκροτέσκου πατριωτισμού. Η Μπερνάρ κάνει το σώμα της σημαία για να ταυτίσει μια ερωτική φαντασίωση που φωνασκεί με μια φαντασίωση που υποβόσκει, αλλά είναι παρόλα αυτά παρούσα: την εθνική φαντασίωση¹. Η πειθαρχική αυτή δέσμευση του σώματος στην εθνική εικονοποιία, η οργάνωση του εαυτού και των σεξουαλικών μεταβλητών του σε τελετουργικές εικόνες που αναφέρονται στο έθνος, δείχνουν τα σημεία στα οποία οι δύο σχέσεις διασταυρώνονται και διεκδικούν από κοινού το σχηματισμό ενός αναπόδραστου πλέγματος. Οι βιοπολιτικές προσταγές μορφοποιούν το πλέγμα αυτό καθώς «πραγματώνονται μέσω των διαπλοκών βιολογικής και πολιτικής ύπαρξης, κοινωνίας και σεξουαλικότητας, σώματος και πληθυσμού, εθνικής πολιτικής και αναπαραγωγικής στάσης των κοινωνικών υποκειμένων»². Η ταξινόμηση και κατ'επέκταση έλεγχος των πειθαρχικών υποκειμένων με επιθυμίες που έχουν υποβληθεί και όχι με νόμους που επιβάλλονται κατευθύνει τις δύο σχέσεις, αν ακολουθήσουμε το σχήμα του Φουκώ για την θετικότητα της εξουσίας και τη δυνατότητά της να παράγει επιθυμίες και ηδονές.

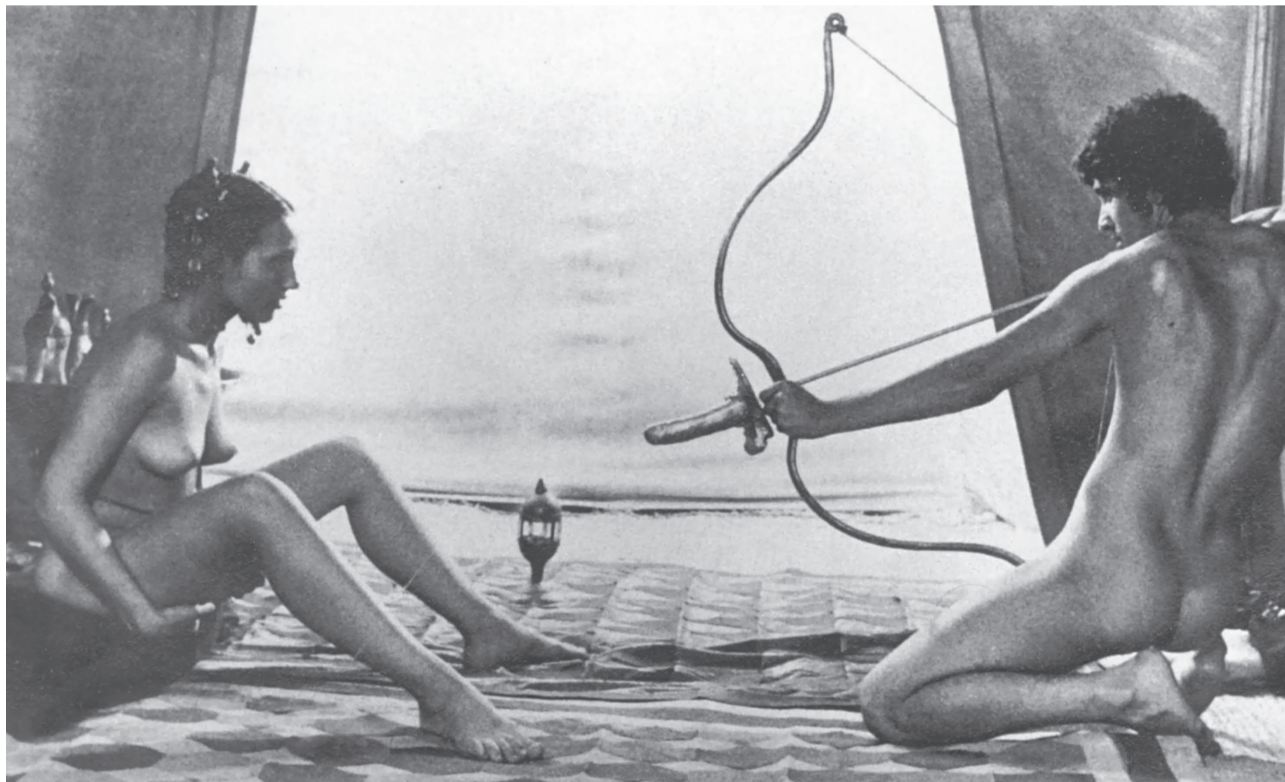
Στις πατριωτικές εξάρσεις εμφανίζεται μια συλλογική επιθυμία οικειοποίησης του έθνους για ευχαρίστηση, για την απόλαυση του συνανήκειν και της δυνατότητας δημόσιας παρουσίας του εαυτού κάτω από μια αξιοσέβαστη στέγη. Άλλωστε ο εθνικισμός βιώνεται και με όρους 'αγάπης για την πατρίδα', δηλαδή με μια έννοια ερωτικοποιημένης προσκόλλησης. Με αντίστοιχους εξουσιαστικούς μηχανισμούς καταναγκάζονται σώματα και επιθυμίες να υποβληθούν στις έμφυλες και σεξουαλικοποιημένες νόρμες με αντάλλαγμα μια αναγνωρισμένη κοινωνική ύπαρξη που υπόσχεται η υπόθεση των κανονιστικών αυτών ρόλων. Στο περιορισμένο αυτό κείμενο θα αναζητήσουμε τον τρόπο με τον οποίο συνομιλεί η κατασκευή κανονικών σεξουαλικότητων, έμφυλων και εθνικών υποκειμένων για να επανατοποθετήσει το πεδίο του πολιτικού. Γιατί τελικά πρόκειται για την κατασκευή του υποκειμένου και τον έμφυλο και εθνικό τόπο που αυτό ανήκει ή δεν ανήκει. Η διαπλοκή τους αναφέρεται στον τρόπο που το εθνικό φαντασιακό εμπεδώνεται μέσα από ρυθμίσεις της καθημερινής ζωής.

Στην ανάδυση ενός λόγου που δεν διακρίνει το έθνος, το φύλο, τη σεξουαλικότητα ως αυτόνομες, αποκλειστικές, περιχαρακωμένες κατηγορίες, συνέβαλε καθοριστικά το έργο του Mosse *Nationalism and sexuality*. Το έργο του διερευνά τη διπλή ιστορία ευρωπαϊκού εθνικισμού και 'ευπρεπούς' σεξουαλικότητας όπως εμφανίστηκαν από κοινού στο τέλος του 18ου αι. Ο Mosse δεν περιέγραψε μόνο πώς η ανάπτυξη των μοντέρνων εθνικισμών στην Ευρώπη επηρέασε την κατασκευή των μεσοαστικών νορμών για το σώμα και τη σεξουαλική διαφορά. Επίσης έδειξε πώς αυτοί οι κώδικες αστικής ηθικής επηρέασαν την ανάδυση των φασιστικών εθνών κρατών τον 20ο αι. Η ανάλυσή του άνοιξε το δρόμο για περαιτέρω διερευνήσεις.

Εδώ θα διερευνήσουμε δύο κόμβους/ συναντήσεις των λόγων αυτών. Η απεικόνιση του έθνους ως ανδρική αδερφότητα συνομιλεί με την κατασκευή της επιτακτικής μητρότητας, καθώς εμβληματοποιούν το έθνος πάνω στο έδαφος της διμορφικής έμφυλης τάξης. Κάθε 'ένδοξο παρελθόν' βρίθκει τέτοιων παραδειγμάτων, γι' αυτό και θα φασιστούμε σε μια παράθεση στιγμών που ενδεικτικά τεκμηριώνουν χωρίς να εξαντλούν την υπόθεση

αυτή. Τα παραδείγματα που θα μπορούσαν να τεκμηριώσουν μια τέτοια υπόθεση εργασίας, εκτείνονται σε μήκη και πλάτη τα οποία επιβεβαιώνουν τον πυρήνα αυτής της θέσης παρόλα τα διαφορετικά συγκείμενα μέσα στα οποία βιώνονται και αξιολογούνται.

Ο εθνικισμός πριμοδοτεί μια μορφή ανδρικού δεσίματος αποκλείοντας άλλες δυναμικές επανασηματοδότησης του φύλου και της σεξουαλικότητας. Η παθιασμένη αυτή ανδρική αδερφότητα διατυπώνεται με όρους συγγένειας και προβάλλεται στην απομόνωση και ποινικοποίηση των Άλλων συναφειών³. Έτσι κι αλλιώς, το φύλο και η σεξουαλικότητα συνιστούν επιτακτικές κατηγορίες που τοποθετούν τα υποκείμενα σε συγκεκριμένες θέσεις, αποτελώντας για τον ίδιο λόγο μεταβλητές ξενότητας που αποκλείουν από την καρδιά της κοινωνικότητας όσες και όσους δεν συμμετέχουν στη νόρμα για το ανθρώπινο που για τα δεδομένα της νεωτερικότητας είναι ο λευκός, δυτικός, ετεροσεξουαλικός άνδρας.

Σκηνή από την ταινία «Χίλιες και μια Νύχτες» του Pier Paolo Pasolini

Η απεικόνιση του έθνους ως ανδρική αδερφότητα συνομιλεί με την κατασκευή της επιτακτικής μητρότητας, καθώς εμβληματοποιούν το έθνος πάνω στο έδαφος της διμορφικής έμφυλης τάξης

ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΩΣ ΑΝΔΡΙΚΗ ΑΔΕΡΦΟΤΗΤΑ

Ο εθνικισμός πριμοδοτεί μια μορφή ανδρικού δεσίματος αποκλείοντας άλλες δυναμικές επανασηματοδότησης του φύλου και της σεξουαλικότητας. Η παθιασμένη αυτή ανδρική αδερφότητα διατυπώνεται με όρους συγγένειας και προβάλλεται στην απομόνωση και ποινικοποίηση των Άλλων συναφειών³. Έτσι κι αλλιώς, το φύλο και η σεξουαλικότητα συνιστούν επιτακτικές κατηγορίες που τοποθετούν τα υποκείμενα σε συγκεκριμένες θέσεις, αποτελώντας για τον ίδιο λόγο μεταβλητές ξενότητας που αποκλείουν από την καρδιά της κοινωνικότητας όσες και όσους δεν συμμετέχουν στη νόρμα για το ανθρώπινο που για τα δεδομένα της νεωτερικότητας είναι ο λευκός, δυτικός, ετεροσεξουαλικός άνδρας.

Το άρθρο *Tea rooms and sympathy or the epistemology of water closet* του Lee Edelman⁴ δείχνει πώς όταν ο ανδρικός ομοερωτισμός διαρρηγνύει τη δημόσια σφαίρα συνιστά απειλή για το πρότυπο του εθνικού φαντασιακού. Όπως υπογραμμίζει ο Sasho A. Lambevski «Το κράτος αναπαρίσταται ως άνδρας. Το

να υπερασπίζεται κανείς το κράτος σημαίνει να υπερασπίζεται την αρρενωπότητά του, ο ομοφυλόφιλος είναι εξ'ορισμού μια απειλή»⁵. Στη μεταπολεμική Αμερική η διεύθυνση ισοδυναμεί με προδοσία. Επιβιώνει ένας μακαρθισμός σύμφωνα με τον οποίο η ομοφυλοφιλία και άλλες σεξουαλικές 'αποκλίσεις' είναι επικίνδυνες για την εθνική ασφάλεια στην Ουάσινγκτον. Αυτή η

σμείωση έγινε μετά τη σύλληψη του Walter Jenkins με έναν άλλο άνδρα σε ένα υπόγειο κοντά στο γραφείο του στον Λευκό οίκο 3 βδομάδες πριν τις προεδρικές εκλογές της Αμερικής. Ο Jenkins είχε συλληφθεί και παλιότερα ωστόσο το μπτρώ του διέφυγε τόσο του λευκού οίκου όσο και του FBI, ενώ ο ίδιος είχε πρόσβαση σε απόρρητες πληροφορίες του κράτους. Ένα άρθρο σχετικό υπογράμμιζε το άγχος που αντικειμενικά προκαλεί η κατάσταση αυτή στη χώρα, αφού οι πληροφορίες αυτές βρίσκονταν στα χέρια ανθρώπου που εύκολα υπόκειται σε εκβιασμούς από 'εχθρούς.' Γι' αυτό και οι σεξουαλικές αυτές επαφές, όπως ο αλκοολισμός και η εξάρτηση από ναρκωτικές ουσίες γίνονται κατανοητές ως ψυχικές ασθένειες. Όταν ξέσπασε το 'σκάνδαλο', ο Jenkins παραιτήθηκε και στη συνέχεια μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο, όπου φρουρούνταν επί 24ωρου βάσεως λόγω υψηλής πίεσης και νευρικής εξάντλησης. Ο πρόεδρος Johnson διέταξε την εξέταση του ζητήματος. Η έρευνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο Jenkins δεν απείλησε την ασφάλεια και τα συμφέροντα των ΗΠΑ. Κρίθηκε ότι ο κατηγορούμενος δεν ήταν 'βιολογικά' ομοφυλόφιλος και η αδυναμία του αυτή συνδέθηκε με την σωματική και ψυχική του εξάντληση από την αφοσίωσή του στα καθήκοντα απέναντι στην πατρίδα.

Η στιγμή είναι κομβική για το ιδεολογικό πλαίσιο εντός του οποίου κατανοείται η συνύφανση της αρρενωπότητας (ως αντί-στιξη της ομοφυλοφιλίας) και της αμερικανικής εθνικής ταυτότητας. Οι ίδιοι οι ανταγωνισμοί των κρατών εκφράζονται ως μετωπικές αρρενωποτήτων που συγκρούονται. Με αφορμή το παραπάνω εθνογραφικό παράδειγμα εκτίθεται η νευρικότητα που προέκυψε στον τύπο σχετικά με τη χαρτογράφηση των σωμάτων και των συμπεριφορών τους. Την ίδια εποχή στην Αμερική διάφοροι λόγοι συμφωνούν στην προστασία του εθνικού ιδεώδους που απειλείται από όσους προσπαθούν να 'διδασκούν' σε αυτό. Σ' ένα άρθρο του περιοδικού *Life* προσφέρεται ένα είδωλο του gay άνδρα προκειμένου αυτό να αποτελεί μια εικόνα εντοπισμού από το κοινό. Η διαφορά του παθολογικοποιημένου 'αποκλίνοντος' σώματος θα έπρεπε να είναι διάφανη. Παρόλα αυτά δίνονται κάποιες επιπρόσθετες απεικονίσεις του για τις περιπτώσεις που μπορεί και να διαφεύγουν. Ένας δημόσιος κίνδυνος που πρέπει να ελεγχθεί, καθώς απειλεί να μολύνει το δημόσιο σώμα. Υπογραμμίζονται τα λάθη στην 'αλήθεια' του φύλου, όπως παριστάνεται στην ανατομία και την επιτέλεση του φύλου. Μια άλλη απόρροια της κατασκευής αυτού του συστήματος γνώσης που κατηγοριοποιείται πια ως 'ομοφυλοφιλία' είναι η συναινετική εσωτερική ευθυμία των συστημάτων επιτήρησης που προωθούνται από το κράτος και περιλαμβάνονται στις δομές χωρίς αντιστάσεις. Μια άλλη μεταβλητή που επιδρά στην ευθυγράμμιση αυτών των μορφών επαφής με την εθνική προδοσία αποτελούσε η σύνδεση της μη ιατροκοιμημένης δημόσιας ομοφυλοφιλίας και του κομμουνισμού στη ρητορική του ψυχρού πολέμου. Ο ομοφυλόφιλος είναι ένας κατάσκοπος, ένας μη εντοπίσιμος εχθρός. Η κοινωνική μη-ορατότητα που απολαμβάνουν οι gay άνδρες, προκαλεί ανησυχίες τις οποίες προσπαθεί να καθησυχάσει η ετεροσεξιστική μυθολογία

Οι ίδιοι οι ανταγωνισμοί των κρατών εκφράζονται ως μετωνυμίες αρρενωποτήτων που συγκρούονται.

εγκαθιστώντας ορατούς κώδικες και σημεία από τα οποία μπορεί να διευκρινιστεί η «σεξουαλική διαφορά». Το δράμα που εκτυλίσσεται με σενάριο την αναποφασιστικότητα της διάκρισης των φύλων θα αφήσει τις αρρενωπότητες εκτεθειμένες στον ήλιο της δυσηπικής τους αποσύνθεσης.

Στην οργάνωση των φύλων επιστρατεύεται ιστορικά η τοπολογική οριοθέτηση σε σχέση με τις δυναμικές της δημόσιας, αλλά και της ιδιωτικής σφαίρας. Η εθνική αυτοεικόνα της Αμερικής προβλήθηκε καταλυτικά στο αμερικάνικο όνειρο των προαστίων: η αστική οικογένεια που στεγάζεται στο ασφαλές της σπιτάκι τον ηθικό της εφουσασμό. Η ομοφυλοφιλία που διαβρώνει τη φαντασίωση αυτή αντιμετωπίζεται ως μη αμερικάνικο προϊόν πρόσμειξης με άλλους πολιτισμούς κατά τη διάρκεια του πολέμου.

Έλληνας ποτέ..

Επιστρέφοντας σε πιο οικεία τοπία, αν και διέπονται από τους ίδιους ρηματικούς τόπους που προηγήθηκαν, στην ελληνική βιβλιογραφία το βιβλίο του Γιάννη Γκολφινόπουλου «Έλληνας ποτέ..» θα ανταποκριθεί σε όσα συνέβησαν την φρικαλέα νύχτα της 4ης Σεπτεμβρίου του 2004. Μετά από τον ποδοσφαιρικό αγώνα Αλβανίας-Ελλάδας που έληξε με το αποτέλεσμα του 2-1 ακολούθησε μια νύχτα βίας από Έλληνες σε Αλβανούς σε όλη τη χώρα, η οποία κορυφώθηκε στη δολοφονία του Γκράμος Παλούσι. Το σημείο αυτό στο οποίο ο νεοελληνικός εθνικιστικός λόγος έκανε μια στάση δραματική, ενοικήθηκε κατεξοχήν από αρρενωπότητες που στοιχημάτιζαν πάνω στο «ποιος, ποια είδη υποκειμένων είναι (πραγματικοί) Άνδρες.»⁶ όπως προφανώς θα έπρεπε να είναι αυτοί που ανήκουν σε ένα περήφανο έθνος, αποκαλύπτοντας την ανασφάλεια για την οποία τρέμει αυτός που καθημερινά πρέπει να αποδεικνύει πόσο άνδρας είναι, που πρέπει να δείχνει πόσο του αξίζει η τιμή της κανονιστικής αρρενωπότητας. Ο καθημερινός λόγος των δύο διακυβευμάτων, του διάχυτου κοινωνικού φασισμού και της πατριαρχικής συμβολικής τάξης έδρασε, ώστε η βία αυτή να πάρει τέτοια νομιμοποιημένη έκταση.

Η αρρενωπότητα απαιτείται σ' ένα ερώτημα θεμελιακό για τον τρόπο με τον οποίο υπάρχουν τα υποκείμενα, το «πώς είναι ο άνδρας». Η νύχτα αυτή έδωσε μια απάντηση σε αυτό το ερώτημα. Αυτοί που δουλεύουν για μας δεν δικαιούνται να πανηγυρίζουν. Ήδη αυτή η ανισότητα μας κάνει πιο πολύ άνδρες από αυτούς. «Η 'Αλβανική' αρρενωπότητα δεν είναι μόνο η αρρενωπότητα του 'κατώτερου' αλλά και μια 'κατώτερη' αρρενωπότητα»⁷. Το σύμβολο του τσολιά το οποίο ήρθε στο προσκήνιο αυτής της νύχτας εφόσον ένα από τα συνθήματα που κυριάρχησαν ήταν το «είναι βαριά η πούτσα του τσολιά» συμπυκνώνει επίσης ως φιγούρα τις φαντασιακές σημασίες με τις οποίες είναι επενδυμένη η πρόταση αυτή και εν προκειμένω με τις λογοθετικές κατασκευές για τις οποίες συζητάμε. «Η κυριαρχία επί του αντιπάλου στα πλαίσια του ποδοσφαίρου είναι μια κυριαρχία αρσενική. Μια κυριαρχία πάνω στο θηλυκό, πιο συγκεκριμένα, πάνω στο αρσενικό που εκηπλύνεται»⁸. Ο τσολιάς είναι ο πιο αρσενικός από όλους τους αντιπάλους, απέναντι στους οποίους και θα κυριαρχήσει. Το ασυχώρητο της υπόθεσης είναι ακριβώς το γεγονός ότι η ανασφάλεια αυτή βεβαιότητα του αρσενικότερου όλων τσολιά βεβηλώθηκε ανελέητα, όταν η ελληνική ομάδα, μετωνυμικά του συμβόλου αυτού, ηττήθηκε από κατώτερους, από ξένους. Και αυτό έπληξε θανάσιμα τον ανδρισμό τους.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΘΗΛΥΚΟΤΗΤΑΣ

Σε μια στιγμή έντονης κοινωνικής κινητοποίησης με αφορμή εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, η βουλευτής Φάνη Πάλλη Πετραλιά με την ιδιότητα της 'μητέρας' εγκλεί τους εμπλεκόμενους ως 'έφηβους γιους' να φερθούν ώριμα⁹, να υποκλιθούν στη θέληση του πατρικού κράτους. Οι γυναίκες, εξ ορισμού αποκλεισμένες από τα όρια του πολιτικού σώματος, ως οι Άλλοι του καταστατικού του υποκειμένου, εισέρχονται σε αυτό μόνο έχοντας θυσιάσει κάτι από τη δομή του εαυτού και της αυτονομίας τους. Στο πρόγραμμα αυτό μετέχει η εξιδανίκευση

της μητρότητας και ο αποκλεισμός μη παραγωγικών σεξουαλικότητων και άλλων επιλογών. Η μητρότητα εγκυβύεται ως προϋπόθεση της ιδιότητας του πολίτη, επιβεβαιώνοντας για ακόμα μια φορά την εισδοχή των γυναικών στο πολιτικό σώμα υπό όρους. Η υποδοχή αυτή επιφυλάσσεται για όσες αποκλίνουν από το μοντέλο του έλλογου αρσενικού καρτεσιανού υποκειμένου της νεωτερικότητας. Η δυσκολία πρόσβασης σ' ένα αυτόνομο καθεστώς υποκειμένου αποτελεί ένα χάσμα που εγγράφεται και στον ψυχικό τόπο.

..εθνική εμμονή με τη γονιμότητα..¹⁰

Το εγχείρημα της Αθηνάς Αθανασίου στο άρθρο της *Η πειθαρχία της συνέχειας: Χρόνος, σώμα και βιοπολιτική στη σύγχρονη Ελλάδα* παρακολουθεί το αντηχείο της 'δημογραφικής αγωνίας' όπως διαμορφώθηκε κατά τη δεκαετία του '80, την έκρηξη δηλαδή λόγων γύρω από τη μείωση τη γεννητικότητας

δίνει χώρο στο δρων υποκείμενο και τα νοήματά του (τη στιγμή που δεν προσφέρονται κοινωνικά πεδία δράσης από τα οποία οι οριακές αυτές επιλογές να νοηματοδοτηθούν) ώστε ενώ αυτό επιτελείται από δομικές κανονικότητες και πολιτισμικές προσταγές ταυτόχρονα μπορεί να απονευρώσει την καθολική ισχύ που αυτές ευαγγελίζονται.

Τα ρυθμιστικά ιδεώδη του φύλου και της συγγένειας των οποίων η εκπλήρωση εξαργυρώνεται με την υπόσχεση της ιδιότητας του πολίτη, αποκλείει από το εθνικό σώμα όσες/ους «φέρουν το στίγμα της βιοπολιτικής ετερότητας»¹². Γιατί παρόλη την εμπρόθετη υποστήριξη της 'απόκλισης' που συνιστούν, οι Άλλοι του βιοπολιτικού ιδεώδους στερούνται ό,τι δεν επιστρέφουν σε κοινωνική σημασία. Σε αυτό ωστόσο το μελαγχολικά αρνητικό πρόσημο θα αντιπαραθέταμε την εσωτερική εγρήγορση ενός πυρήνα εαυτού που αμύνεται των κανονιστικών προταγμάτων. Η άντληση δύναμης από τα τραυματισμένα όρια της συμβολικής και ηθικής τάξης, ανοίγει ορίζοντες για νέες ταυτίσεις και απολαύσεις.

«Ο βιασμός των θυγατέρων του Λεύκιππου» πίνακας του Paul Rubens, 1681

Πρόκειται για την αρπαγή και βιασμό (ο πρώτος καταγεγραμμένος βιασμός στην ιστορία της ανθρωπότητας) των δυο θυγατέρων του βασιλιά της Μεσσηνίας Λεύκιππου της Ιλάειρας και της Φοίβης από τους Διόσκουρους Κάστορα και Πολυδεύκη

που σημειώθηκε τότε. Το κείμενο εκδιπλώνει την εμπέδωση λόγων φύλο-σεξουαλικότητα-αναπαραγωγή-συγγένεια προκειμένου για την οριοθέτηση της δημόσιας σφαίρας εντός της οποίας κάποια υποκείμενα αποκτούν σημασία και άλλα τη στερούνται. Ο δημογραφικός λόγος «συγκροτεί τη φαντασιακή κατασκευή του έθνους κράτους ως κλειστού και ενιαίου Όλου του οποίου το παρόν και το μέλλον διακυβεύονται στις 'ευαίσθητες' ζώνες επαφής τόσο με όμορους όσο και με εισρέοντες Άλλους»¹¹. Το γυναικείο σώμα με τις 'αντικειμενικές' του αναπαραγωγικές δυνατότητες βαρύνεται και σημαίνεται από την ηθική ευθύνη της διεκπεραίωσης αυτής της εθνικής αποστολής. Η ανταπόκριση στην επιταγή της αναπαραγωγής προσφέρει στα κοινωνικά υποκείμενα την απόλαυση καταρχάς της κοινωνικής αναγνωρισιμότητας που παράγεται από το υλικό του πολιτισμικά διανοτού.

Το κείμενο ωστόσο θα παρουσιάσει την υπόθεση του 'δημογραφικού κινδύνου' από την πλευρά υποκειμένων που εμποδίζουν την άρθρωση αυτού του λόγου ως αρραγούς και συνεκτικού. Επικεντρώνεται συγκεκριμένα στην αποχή από την τεκνοποίηση και τον λόγο που υπερασπίζει τις επιλογές αυτών των γυναικών (κυρίως) παρόλη την κοινωνική δυσανεξία που αντιμετωπίζουν, εφόσον σημειώνονται πολιτισμικά ως πληγές του εθνικού σώματος. Η ευαισθησία με την οποία προσεγγίζει αυτές τις φωνές, η οποία συνιστά και πολιτική τοποθέτηση,

Επιλογές

Το κείμενο αυτό επιχειρήσει να ενσκήψει στα περιθώρια των κανονικότητων, αναπαράγοντας ως επί το πλείστον φωνές που δεν ακούγονται, φωνές των 'από κάτω' που διαρρηγνύουν και υπονομεύουν τους εθνικιστικούς και έμφυλους λόγους, αξιοποιώντας εμπειρίες και διαμορφώνοντας με το υλικό αυτό αντιλόγους που με τη σειρά τους φτιάχνουν άλλα πεδία από τα οποία υποκείμενα εκτοπισμένα μπορούν να αντλήσουν νοήματα για τη δράση τους. Οι πολιτικές υποστασιοποιήσεις αυτών των ρωγμών και των αντιδομών που εμψυχώνουν, εξαρτώνται από την ανάλυση των κυρίαρχων θεομίσεων. Η υποστασιοποίηση της κατηγορίας της 'γυναίκας' και του 'ομοφυλόφιλου' είναι μια από τις οργανωτικές και ρητορικές αρχές των εθνικισμών. Οι ετεροσεξουαλικοί άνδρες που προστατεύουν τις γυναίκες, τα παιδιά και τη γη τους από τις ξένες απειλές, η γένεση του έθνους – κράτους ως η (αρσενική) αρχή που θα φέρει ρυθμιστική τάξη στις απειθαρχες (θηλυκές) μάζες¹³, η επιθυμία όχι μόνο να σκοτώσεις για την ανδρική αδερφότητα που είναι η πατρίδα, αλλά και να σκοτωθείς γι' αυτήν, αποδιοργανώνονται όταν Άλλες συνάψεις και 'αλλόκοτες' επιλογές διασαλεύουν τις βεβαιότητες της τάξης αυτής. Το φεμινιστικό πρόταγμα της γυναικείας αλληλεγγύης που ακολούθησε το πρώτο κύμα του φεμινισμού, διασχίζοντας τα σύνορα, και οι ενδιάμεσοι τόποι που διανοείται το queer κίνημα, είναι κάποιες από αυτές τις αντιστάσεις που η φωτοδότησή τους διοχετεύει με έμπνευση για την αποδόμηση των εμπόλεμων κατηγοριών που είναι τόσο το έθνος όσο και το φύλο.

1. Αναφέρεται στο Fear of a queer planet, ed. Michael Warner, university of Minnesota Press, Minneapolis, London
2. Αθηνά Αθανασίου, Ζωή στο όριο, Δοκίμια για το σώμα, το φύλο, τη βιοπολιτική, Αθήνα, εκκρεμές, 2007, σ. 80
3. Nationalisms and sexualities, ed. Andrew Parker, Mary Russo, Doris Sommer and Patricia Yaeger, Routledge, New York and London, σελ. 6.
4. Από τον τόμο Nationalisms and sexualities, ό.π. Lee Edelman, tearooms and sympathy or the epistemology of the water closet, σελ. 263.
5. Sasho A. Lambevski, Suck my nation- masculinity, ethnicity and the politics of (homo)sex, περιοδικό sexualities, sage publications, σελ. 412.
6. Αλεξάνδρα Χαλιά, εισαγωγή στο Γκολφινόπουλος Γιάννης, «Έλληνας ποτέ..», Αλβανοί και ελληνικός τύπος τη νύχτα της 4ης Σεπτεμβρίου 2004, εκδ. ιανάφι, Ιωάννινα 2007.
7. «Έλληνας ποτέ», ό.π. σελ.43.
8. Στο ίδιο, σελ.44.
9. Αναφέρεται στο «Έλληνας ποτέ..», Αλβανοί και ελληνικός τύπος τη νύχτα της 4ης Σεπτεμβρίου 2004, εκδ. ιανάφι, Ιωάννινα 2007, σελ. 11.
10. Φράση συνομιλήτριας της Αθηνάς Αθανασίου στην επιτόπια έρευνά της.
11. Αθηνά Αθανασίου, Ζωή στο όριο, Δοκίμια για το σώμα, το φύλο, τη βιοπολιτική, Αθήνα, εκκρεμές, 2007, σ. 83.
12. ό. π. σ.94.
13. Mary N. Layoun, Wedded to the land, gender, boundaries and nationalism in crisis, Duke University Press, Durham and London, 2001, σελ. 15.